

รายงานการประชุมผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาโครงการการศึกษา
“โครงการถอดบทเรียนและการจัดทำสื่อเพื่อเผยแพร่เรื่องการดำเนินงานพัฒนาชุดสิทธิประโยชน์
ในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ”

วันศุกร์ที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 เวลา 14.00-16.00 น.

ณ ห้องประชุม 1 โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ
ชั้น 6 อาคาร 6 กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นพ.สุวิทย์ วิบุลผลประเสริฐ	มูลนิธิเพื่อการพัฒนา นโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ
2. นพ.วิชัย โชควิวัฒน์	สถาบันพัฒนาการคุ้มครองการวิจัยในมนุษย์
3. ดร. นพ.ภูษิต ประคองสาย	สำนักงานวิชาการสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
4. คุณสุณิชา ชานวาทิก	สำนักงานพัฒนา นโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ
5. คุณกুমารี พัชณี	สำนักงานพัฒนา นโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ
6. คุณวิไลลักษณ์ วิสาสะ	สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
7. คุณวราภรณ์ สุวรรณเวลา	สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
8. คุณวรรณมา เอียดประพาล	สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
9. คุณนริศ มั่นทางกูร	สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
10. คุณอรिता พันธุ์สิทธิ์	สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
11. ดร. ภาณุ ศรีพิบูลย์ ตันติเวสส	โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ
12. ภาณุ เนตรนภิส สุขนวนิช	โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ
13. ผศ. ดร.วรรณฤดี อิศรานุกวัฒน์ชัย	โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ
14. นายदनัย ชินคำ	โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ
15. ภาณุเบญจรินทร์ สันตติวงศ์ไชย	โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ
16. Miss Saudamini Vishwanath Dabak	โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ
17. Miss Rachel Archer	โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ
18. นางสาวอกนิฏฐา พูนชัย	โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ
19. นางสาวชลธิชา จันทร์แจ่ม	โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ
20. นางสาวชนิดา เอกอัครรุ่งโรจน์	โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ
21. นายจารุต์ม์ เขตจำนนต์	โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ

เริ่มประชุมเวลา 14.00 น.

นายदनัย ชินคำ กล่าวเปิดการประชุม ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการประชุมเพื่อนำเสนอโครงร่างการศึกษาและขอความเห็นจากที่ประชุมเพื่อเป็นประโยชน์ในการดำเนินโครงการฯ โดยผู้เข้าร่วมประชุมสามารถให้ข้อคิดเห็นได้ทั้งในห้องประชุมและผ่านระบบออนไลน์ (<https://www.menti.com/>) จากนั้น นายदनัย ชินคำ นายจารุต์ม์ เขตจำนนต์ Miss Rachel Archer และ ญญ.เบญจรินทร์ สันตติวงศ์ไชย ร่วมกันนำเสนอโครงร่างการศึกษา ผลการสอบถามความเห็นเบื้องต้นเกี่ยวกับคำถามและอุปสรรคในการพัฒนาชุดสิทธิประโยชน์ในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติจากผู้เข้าร่วมประชุมวิชาการรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิตล ประจำปี 2563 และสอบถามความเห็นระบบออนไลน์ (รายละเอียดในเอกสารประกอบการประชุม) โดยผู้เข้าร่วมประชุมได้อภิปรายและให้ข้อเสนอแนะต่อโครงการ ดังนี้

1. ขอบเขตและเนื้อหาของโครงการการศึกษา

ผู้เข้าร่วมประชุมเห็นด้วยกับขอบเขตเนื้อหาที่ทีมวิจัยได้นำเสนอ และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมใน 6 ประเด็น ดังนี้

- 1.1. ควรกำหนดคำนิยาม “ชุดสิทธิประโยชน์” และขอบเขตของช่วงเวลาในการพัฒนาชุดสิทธิประโยชน์ของระบบหลักประกันสุขภาพในประเทศไทย ให้ชัดเจน เนื่องจากผู้รับสารหรือผู้มาศึกษาดูงานบางท่านอาจมีประสบการณ์หรือความเข้าใจเกี่ยวกับชุดสิทธิประโยชน์ไม่ตรงกัน โดยเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของชุดสิทธิประโยชน์ตั้งแต่ก่อนการก่อตั้งสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ในปีพ.ศ. 2545 การกำหนดคำนิยามดังกล่าวจะทำให้ผู้รับสารมีความเข้าใจในเนื้อหาของโครงการมากขึ้นและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้อง
- 1.2. ควรกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการให้ชัดเจนคือเพื่อรวบรวมข้อมูลสำหรับถอดบทเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาชุดสิทธิประโยชน์ในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติและนำข้อมูลที่ได้มาจัดทำเป็นสื่อเพื่อนำเสนอให้กับผู้มาศึกษาดูงานเท่านั้น ดังนั้นผลผลิตของโครงการจะไม่รวมถึงการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (policy recommendation) ในการพัฒนาชุดสิทธิประโยชน์ฯ
- 1.3. ไม่ควรนำเสนอรายละเอียดเรื่อง “ระบบการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ” เนื่องจากมีเนื้อหาที่ซ้ำซ้อนกับการศึกษาเรื่องการบริหารการจ่ายค่าบริการสุขภาพในระบบประกันสุขภาพแห่งชาติ ซึ่งจัดทำโดยสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล รวมถึงหากเสนอในรายละเอียดจะทำให้เนื้อหาของโครงการโดยรวมมีเนื้อหามากเกินไป

- 1.4. พิจารณาเพิ่มเติมประเด็นเรื่องเศรษฐศาสตร์การเมือง (political economy) ในขอบเขตการศึกษา โดยอาจใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยการทบทวนวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง หรือจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในประเด็นดังกล่าว
- 1.5. พิจารณาเพิ่มเติมเรื่องการติดตามและการประเมิน (Monitoring & Evaluation) ของการศึกษาความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ที่ใช้แบบจำลอง (Model-based economic evaluation) เพื่อพิจารณาว่าผลของเทคโนโลยีใดๆ หลังจากบรรจุในชุดสิทธิประโยชน์แล้วมีข้อแตกต่างจากการใช้แบบจำลองในการศึกษาหรือไม่ อย่างไร โดยอาจเพิ่มเติมว่ายังเป็นข้อจำกัดของการประเมินความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ของระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าในประเทศไทย
- 1.6. เพิ่มการยกตัวอย่างกรณีศึกษาในการพัฒนาชุดสิทธิประโยชน์ฯ เพื่อให้ผู้ที่มาศึกษาดูงานหรือผู้ที่สนใจมีความเข้าใจในขั้นตอนการพัฒนาชุดสิทธิประโยชน์ฯ รวมถึงอาจนำเสนอผลของการดำเนินงาน เพื่อให้เห็นถึงการนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงนโยบายด้วย ตัวอย่างกรณีศึกษา เช่น
  - 1) การป้องกันและควบคุมกลุ่มอาการตาบอดในหญิงตั้งครรภ์
  - 2) การปลูกถ่ายตับในเด็กในกรณีท่อน้ำดีตีตันแต่กำเนิด หรือตับวายจากสาเหตุอื่นๆ
  - 3) การรักษาเด็กที่มีภาวะการสะสมไขมันผิดปกติด้วยยาอิมิกลูเซเรส (Imiglucerase)
  - 4) การสนับสนุนการบำบัดทดแทนไตในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ: การสนับสนุนน้ำยาล้างไตทางช่องท้องแก่ผู้ป่วยโรคไตระยะสุดท้าย (PD First Policy of patients with end-stage renal disease)
  - 5) การเพิ่มสิทธิประโยชน์ในการตรวจคัดกรองและตรวจยืนยันไวรัสตับอักเสบบี ในผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์และผู้ที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี

2. การนำเสนอผลการศึกษา

ผู้เข้าร่วมประชุมให้ข้อเสนอแนะต่อรูปแบบการนำเสนอผลการศึกษา โดยการจัดทำสื่อไม่ควรมีเนื้อหาในรายละเอียดมากเกินไป ทั้งนี้เพื่อสร้างแรงจูงใจในการอ่าน และควรนำเสนอในรูปแบบของการถอดบทเรียน โดยอาจแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ 1) การพัฒนาชุดสิทธิประโยชน์ฯ ในอดีต (historical development) 2) การพัฒนาชุดสิทธิประโยชน์ฯ ในปัจจุบัน (current system) 3) ตัวอย่างกรณีศึกษาที่สำคัญ จำนวน 1-2 กรณีศึกษา และ 4) ประสบการณ์ที่สำคัญ (lesson learned) โดยแบ่งเป็นสิ่งที่ควรและไม่ควรปฏิบัติ (Do's and Don'ts) ตามบริบทของประเทศไทย รวมทั้งปัจจัยที่ส่งผลให้การพัฒนาชุดสิทธิประโยชน์ฯ ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ เป็นต้น

3. ผลผลิตของโครงการ

ผู้เข้าร่วมประชุมเห็นด้วยกับผลผลิตของโครงการ ประกอบด้วย booklet infographic PowerPoint presentation และ online interactive learning tool ทั้งนี้เนื้อหาของสื่อ online interactive learning tool ควรนำเสนอกระบวนการที่ครอบคลุมการดำเนินงานในปัจจุบัน ตั้งแต่การเสนอหัวข้อปัญหา การจัดลำดับความสำคัญ การคัดเลือกหัวข้อปัญหาหรือเทคโนโลยีด้านสุขภาพ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผลการดำเนินงานพัฒนาสิทธิประโยชน์ฯ และกรณีศึกษาที่สำคัญ ซึ่งจะเพิ่มความน่าสนใจให้กับผู้รับสารหรือผู้ที่มาศึกษาดูงาน

4. แหล่งข้อมูลและเอกสารที่สำคัญสำหรับการศึกษา

ผู้เข้าร่วมประชุมได้แนะนำแหล่งข้อมูลที่สำคัญ ดังนี้

- 1) การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุดสิทธิประโยชน์ จัดทำโดย ดร. นพ.วิโรจน์ ตั้งเจริญเสถียร
- 2) การศึกษาเกี่ยวกับการจัดกลุ่มวินิจฉัยโรคร่วม (diagnostic related group: DRG) จัดทำโดย ศ. นพ. ดร.ศุภสิทธิ์ พรรณนารุโณทัย
- 3) หนังสือตำนานบัตรทอง ประวัติศาสตร์การสร้างระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าของไทย จัดทำโดย นพ.วิชัย โชควิวัฒน์
- 4) เอกสารการประเมินระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของประเทศไทยจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก (external reviewers)

ทั้งนี้ในส่วนของเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุดสิทธิประโยชน์ฯ เช่น รายงานการประชุม เอกสารประกอบการประชุม ทีมวิจัยสามารถประสานขอเอกสารจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

การให้ข้อคิดเห็นผ่านระบบออนไลน์ (<https://www.menti.com/>)

ทีมวิจัยได้ขอความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุมผ่านระบบออนไลน์ ทั้งหมด 5 ประเด็น ได้แก่ คำถามเกี่ยวกับการพัฒนาชุดสิทธิประโยชน์ฯ การสร้างความแตกต่างจากเอกสารอื่นๆ ที่มีอยู่ (value-added) คำศัพท์เฉพาะที่ควรหลีกเลี่ยงในการสื่อสาร เอกสารที่มีข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ก่อนมีกระบวนการพัฒนาชุดสิทธิประโยชน์ และรูปแบบของสื่อ โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อคำถาม-คำตอบจากระบบออนไลน์

ข้อความคำถาม	คำตอบ/ข้อคิดเห็น
1. มีคำถามอะไรบ้างเกี่ยวกับการพัฒนาชุดสิทธิประโยชน์	1) พัฒนาการของกระบวนการพัฒนาสิทธิประโยชน์ และเงื่อนไขและความท้าทายของการพัฒนาในแต่ละช่วง 2) The political economy of HBP development and implementation. 3) How to assess the effective coverage of the benefits? 4) How many routes did NHSO allow different stakeholders to propose the new health technologies or interventions? 5) What are the advantage and disadvantages for having different alternative routes for submitting the new topic of health technologies or interventions?
2. จะทำอย่างไรให้งานนี้มีความแตกต่างจากเอกสารอื่นๆ ที่มีอยู่ (value-added)	1) How to be implemented, not be an academic dimension 2) Brief and easy to read and understanding. A short time. Interactive and real time Q&A. 3) Demonstrating practicality and implementable examples for other developing countries. 4) Critical success factors in each process 5) Give real case as examples 6) Current perspectives of different stakeholders on the process of UHC benefit package development
3. คำศัพท์เฉพาะใดบ้างที่ควรหลีกเลี่ยงในการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์	1) Any term is ok. Need brief explanation. 2) ICER 3) QALYs
4. เอกสารใดบ้างที่มีข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ก่อนมีกระบวนการพัฒนาชุดสิทธิประโยชน์	ไม่มีข้อเสนอแนะจากที่ประชุม
5. คุณคิดว่าการสื่อสารด้วยสื่อรูปแบบไหนจะได้ผล	1) online interactive learning tool (จำนวนผู้ให้คะแนน 7 ท่าน) 2) Booklet (จำนวนผู้ให้คะแนน 5 ท่าน) 3) PowerPoint presentation (จำนวนผู้ให้คะแนน 5 ท่าน) 4) Infographic (จำนวนผู้ให้คะแนน 5 ท่าน)

ปิดประชุมเวลา 16.00 น.

.....
(นางสาวชลธิชา จันทร์แจ่ม)

.....
(นางสาวชนิดา เอกอัครรุ่งโรจน์)
ผู้บันทึกรายงานการประชุม

.....
(นายदनัย ชินคำ)
ผู้ตรวจรายงานการประชุม